

К.і.н.Жиряков О. Ю., Якубовський Д. Ю.

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького, Україна*

Порівняльна характеристика французьких танкових сил та Панцерваффе напередодні операції «Гельб»

Актуальність даної теми зумовлена важливістю такого періоду в світовій історії як Друга світова війна, яка відіграла значну роль в подальшому розвитку людства, і без якої неможливо було б уявити сучасну карту світу. Друга світова війна була першою війною, де широко використовувалися танки, і саме французька кампанія німецької армії дала Панцерваффе в повній мірі випробувати свої численні винаходи і тактики на полі бою.

З жовтня 1939 року по травень 1940 року французькі та німецькі танкові сили були своєрідним рухомим резервом цих країн. Німецькі танкові війська майже не приймали участь у військових операціях в Данії та Норвегії, вони педантично готувались до наступу на Францію, танкові дивізії реорганізовувались, легкі дивізії були залишені в минулому. Французькі генерали були впевнені у своїх танкових силах, та істотних покращень за період «Дивної війни» не відбулося.

Мета роботи: розібрати особливості танкових військ Франції та Німеччини перед Французькою кампанією німецької армії;

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

-проаналізувати кількісну характеристику танкових сил Франції та Німеччини навесні 1940 року;

-дати опис броньового захисту танків Франції та Німеччини;

-розглянути характерні особливості озброєння французьких і німецьких танків;

Беручи до уваги швидкість перемоги Німеччини над Францією, Бельгією та Голландією, і основну роль, яку відіграли танкові дивізії у цій справі, поверхнєве судження полягає в тому, що Панцерваффе повинні бути не тільки більш численними, ніж танкові війська французької армії, але і перевершувати їх. Проте потрібно більш детально проаналізувати детальні характеристики танкових військ, а саме кількість, броньовий захист танків та їх озброєння.

Не викликає сумнівів у тому, що, по відношенню до Панцерваффе, французи мали вирішальну перевагу в кількості танків, які вони могли використовувати в порівнянні з німцями на початку операції «Гельб». Загальна кількість танків, розгорнута в Панцерваффедля бойових дій 10 травня 1940 р., становила 2582 машини всіх типів. Французи підтримували танковий парк в 4360 машин усіх типів[2; с.81].

Найбільша диспропорція між танками німців і французів лежала в області броньового захисту. Навіть "найважчий" танк, що використовувався під час вторгнення до Франції - Panzer IV Ausf D - з вагою лише у 18 тонн, мав броню товщиною в 30 мм по всій фронтальній дузі. Еквівалентна машина французької армії в той час - Char B1 Bis - майже в два рази важчий за Pz IV, мав лобову броню вдвічі товщу за Pz IV - 60 мм[5; с.56].

Найбільш численним німецьким танком був легкий танк Pz I, мав броню товщиною всього 13 мм. Ця машина, а пізніше і танк Pz II, другий за чисельністю серед німецьких танків, виявилися вразливими до протитанкового вогню завдяки своїй дуже тонкій броні. Швидкі дії були проведені в наступні місяці після польської кампанії з метою покращення захисту Pz II шляхом додавання пластин 20-мм броні. Незважаючи на те, що тільки до 70-ти відсотків кількості Panzer II до 10 травня було вдосконалено, це дозволило збільшити максимальну товщину броні цих машин приблизно до 35 мм, що дозволило німцям виправити найбільшу слабкість конструкції [1; с.109].

Незважаючи на те, що французька армія все ще розгорнула чимало своїх застарілих танків AMC та AMR, броня яких була еквівалентною Pz I і II, найбільш поширені сучасні машини цього класу, а саме Renault 35, Hotchkiss 35/39, мали максимум 40 мм броні в стандартній комплектації. Таким чином, найпоширеніший французький легкий танк у травні 1940 року мав кращу броню, ніж найважчий німецький танк [3; с.81].

Кулемети MG-13 з кулею 7,92 мм, якими озброювався Pz I, були придатні лише для підтримки піхоти, тоді як 20-мм гармата Panzer II виявилася неефективною. 37-мм гармата, встановлена на PzIII, була визнана недостатньою для пробиття броні французьких танків. Найбільш ефективна танкова зброя проти ворожих танків у французькій кампанії, 75 мм гармата, встановлювалася на Panzer IV. Вона мала можливість пробивати Somua S-35, хоча і на відстані до 600 метрів. Проте навіть 75 мм гармата не завжди могла пробивати лобову броню Char B1 [6; с.79].

Окрім старих моделей AMR 35, які, як і Panzer I, були озброєнні кулеметом, всі інші французькі танки мали гармати з калібру 25 мм або більше. Будучи найбільш численним танком у французькій армії 1940 році, клас легких кавалерійських танків H-35 мав 37-мм або 40-мм гармату, вдвічі більшу за калібром ніж у німецьких легких танків. Два найбільших грізних французьких танки, а саме Somua S-35 та Char B1-Bis, мали відмінну французьку протитанкову гармату в 47мм, тоді як останній також мав 75мм гармату у нижній передній частині корпусу [4; с.41].

Перемоги німців під час французької кампанії 1940 року призвели до створення декількох міфів про міць німецької армії та перевазі танкових частин. Міф про Панцерваффенавіть став сильніше і тривав ще довго після остаточної поразки Німеччини, незважаючи на те, що ніякої іншої великої перемоги не було, щоб відповідати кампанії травня-червня 1940 року. Кампанія дійсно стала поворотним моментом в історії сучасної війни. Саме відмінність у тактиці використання танків у цих двох країнах і відіграло значну, якщо не головну роль в операції «Гельб».

Література:

- 1.Ланнуа Ф., Шарита Ж. Німецькі танкові війська. 1935-1945. / Ф. Ланнуа., Ж. Шарита -М.: АСТ, 2005., 272 с.
2. Мітчем С. В. Танкові легіони Гітлера. / С.В. Мітчем –М.: Яуза-Пресс, 2009. -416 с.
- 3.Мюллер-Гіллебранд Б. Сухопутна армія Німеччини 1933-1945. / Б. Мюллер-Гіллебранд -М, «Ізографус», «ЕКСМО», 2003., 855 с.
4. Найджел Т. Німецька армія 1939-1940 рр. / Т. Найджел –АСТ, Астрель, 2001 р., 91 с.
5. Ріплі Т. Німецька армія в Другій світовій війні 1939-1945. / Т. Ріплі – Центрполіграф, 2010 р., 336 с.6. Форті Дж. Німецька бронетехніка в Другій світовій війні. / Дж. Форті -М.: Астрель, 2002. —205 с.